

UČITELJSKI T O V A R Š.

~~~~~
List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dan vsakega meseca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta pa 1 gold. 30 kr. nov. dn.

Tečaj III.

V Ljubljani 15. aprila 1863.

List 8.

Zunanje šolske reči.

Zunanje šolske reči so šolska hiša, šolska izba in šolska oprava.

Šolska hiša mora biti, če je le mogoče, bolj na samnem, da se šolski nauk v nji ne moti in ne zavira. Slabo je tedaj, če je šolska hiša blizu kakih šumečih delavnic, fabrik, gostivnic i. t. d. Dobro je, če je šolska hiša na nekoliko višjem svetu, da je bolj svitla, suha in zdrava. Vhod v šolo mora biti prijazen, in če so stopnice, morajo biti široke in za otroke pripravne. Tudi dvorišče pri šoli je koristno za igre in telesne vaje učencev. Stranišča morajo biti za vsaki spol posebej in ne na kakem tamnem skritem kraju. Sploh naj bo šola taka že zunaj, da se otrokom v nji prijaznejše in prijetnejše zdi, kakor doma. Nepotrebno pa je, če so šolske hiše kakor gosposke poslopja vse prevelike in premalo podobne lepemu šolskemu namenu. Šola tudi ne sme biti daleč od cerkve, da otroci lahko v cerkev hodijo, pa tudi da se že zunaj vidi, kako ste šola in cerkev tudi po znotranjem tesno sklenjene. Zdi se človeku, kakor da bi bila šola blizu cerkve vse nekako bolj veličastna in boljša, kakor če je daleč kje od cerkve.

Šolska izba mora biti svitla in naj manj 12 — 14 čevljev visoka in za število otrok, ki jih sprejema, dovolj prostorna. Naj boljše je, če so klopí v dveh verstih tako, da je po sredi med njimi nekoliko prostora. Kjer se dečki in deklice skup podučujejo, so potem dečki na eni in deklice na drugi

strani. Kjer pa je spol ločen, so lahko na eni strani večji, na drugi pa manjši učenci, to je, višji in nižji razred i. t. d.

Šolska oprava je: 1) učiteljev sedež, to je, miza z miznico, ki se zapre in stol na nekoliko višjem mestu; 2) klopi, ktere morajo biti take, da otroci lahko v njih sedé, vstajajo, ven hodijo i. t. d. Sedeži ne smejo biti previsoki in tudi ne prenizki, področniki morajo biti sedežem primerni; 3) eno ali dve stojali, na kterih je tabla, podobe i. t. d. tako, da to vsi učenci lahko vidijo; 4) dve omari, ki se zaprete; v eno hrani učitelj svoje knjige in druge za nauk potrebne reči i. t. d., v drugo pa se shranjujejo šolske knjige, tablice, pisne knjižice, papir, peresa, tinta, tintniki, goba, kreda i. t. d.; 5) šolska peč je naj boljše, če je za vratmi, pa ne preblizo stene, pa tudi ne preblizo klopi; 6) černe šolske table morajo biti iz suhega in dobrega lesa, dobro polikane in pobarvane. Ena stran je navadno za pisanje z rudečimi črtami narisana, druga prazna za številstvo, risarije i. t. d. V višjem razredu naj bo tudi tabla za petje, to je, narisana za glaske s petimi črtami.

To so tedaj poglobitve reči, ki jih tirja vsaka dobra šola. Naj bi povsod, kjer se delajo in napravljajo nove šole, vse to se dobro prevdarilo, da bi pozneje ne bilo treba vedno kaj pre-narejati in popravljati, ali pa napake terpeti.

Iz zgodovine keršanske ljudske šole.

(Dalje.)

Dasiravno se je veliko od te strani storilo, ostalo je pa vendar veliko šol, pri kterih so učeni veliko reči pogreševali. Tudi so bili po duhovnih družbah posamezni vdani pedantizmu tistega časa; oglaševali so se zoper to nekteri boljši pedagogi. Očitato se je posebno v eni reči šolstvu, da zavstaja potrebam časa. V srednjem veku je bil verski element na prvem mestu po šolah, ter je vse prešnil; v novem času veljalo je pa materielno koristno za naj višje; tedaj se je moralo pred vsem pospeševati. Kar je v 17. stoletju Amos Comenius pojedini vošil, zahtevalo se je v začetku 18. stoletja po vseh voglih in kotih. Šola se pa mora stavno pre-narejati začeti. Pa kako? to pa je bilo pri tem, ki je delo naj poprej v roke vzel. Ako se bo